

Henk Morsink ziet dat de Nederlandse veeverbetering snel volwassen werd

Heer in de handel blijkt tevreden terug

Vol bewondering zat de 'grijze eminentie' van de sperma-importeurs Henk Morsink op de tribune tijdens de jongste CRV Koe-Expo in Zwolle. Hij had nog de oude Nederlandse koeien in gedachten. De verandering bleek groot.

tekst Reimer Strikwerda

Precies veertig jaar geleden trok een grote groep Nederlandse topfokkers naar de Verenigde Staten en Canada om met eigen ogen te zien of die fantastische verhalen over de holsteinkoeien wel klopten. Onder leiding van Zeger en Cor Bakker – directieleden van de vee-exportmaatschappij IVM – toerden ze langs bedrijven, ki-stations en keuringen. Hun impressies werden neergelegd in een somber gesteld rapport, zij het dat Canada een gunstiger beeld opriep dan de VS.

De groep bestond voor het overgrote deel uit succesvolle Noord-Hollandse boeren. Twee gasten waren getolereerd: uit Friesland Anne Oosterbaan en uit Groningen de jonge Wijnand Pon, telg uit de familie van auto-importeurs, maar vooral van plan een boerderij te stichten.

In Canada was Henk Morsink gevraagd

was begonnen. Bij hem kreeg ik mijn eerste baan. Ik moest insemineren, maar ook de stieren verzorgen en het hooi binnenhalen. Een ideale leerschool.'

Toen de ki-organisatie groeide, werd Morsink benoemd als manager – zijn leiderscapaciteiten waren niet onopgemerkt gebleven. En toen de Noord-Hollandse studiegroep kwam, waren er al serieuze plannen van Roy Snyder om de export van Canadees stiersperma – waarmee was gestart in 1959 – door de vele coöperatieve ki-organisaties te bundelen. Morsink zou in het team van managers opgenomen worden: hij sprak zijn talen en hij kende de kwaliteiten van de Canadese holsteins.

'Er zat verandering in de lucht', herinnert Morsink zich nog heel goed. Vanuit Wageningen, maar ook via de Duitse ki-directeuren Gustav Wilke van Osnabrück

'De beste koeien van Zwolle zouden op de Canadese Royal Fair kansrijk zijn'

het gezelschap te begeleiden. Waarom? Wel, pas nadat hij was getrouwd met Anneke van der Velde emigreerde hij in 1951 naar Canada. Had hij vanuit zijn thuisbasis in het Twentse Enter een opleiding aan de hogere landbouwscholen in Deventer en Groningen genoten om houthakker en boerenarbeider te worden in Ontario? Op het eerste gezicht niet, maar toch kijkt hij met genoegen terug op die harde leerschool.

Exportwereld overzichtelijk

Henk Morsink: 'Twee mannen die ik in die periode ontmoette, hebben mijn zakelijke leven bepaald. Ze zijn bejaard intussen, maar ik probeer elke week nog een kopje koffie met hen te drinken en te filosoferen over vroeger. Roy Snyder, een mennoniet met alleen lagere school, was begonnen met een klein ki-station. Hij is in de negentig, maar hij kent nog de namen en de kenmerken van al zijn stieren van toen. De ander is Rusty McDonald, die als dierenarts ook met ki

en Günther Rath uit Hannover kwamen jonge wetenschappers in Canada studeren. Maar de fokkers uit Noord-Holland waren in 1971 van mening dat hun eigen zwartbonten nog veruit de beste kansen boden.

'Ik had al snel in de gaten dat Wijnand Pon niet echt werd geaccepteerd in de groep. En ook bleek dat hij niet alleen veel waardering had voor de Canadese koeien, maar ook dat hij wel mogelijkheden zag voor import van sperma.'

De exportwereld was nog overzichtelijk. 'Naast Semex uit Canada waren uit de Verenigde Staten World Wide Sires en ABS actief, in Nederland vertegenwoordigd door respectievelijk het FRS en Pieter Heemskerk.' Het ging daarbij niet alleen om grote hoeveelheden, toen West-Europa – en zelfs Noord-Holland – definitief koos voor de holsteins, maar ook om enorme spermaprijzen, tot vele honderden guldens per rietje.

Canadese fokstieren groeiden uit tot beroemdheden, van Goldwyn zijn de kam-

pioensdochters overal ter wereld nauwelijks te tellen. De 'dairy strength' van de Canadese holsteins vormt het geheim, denkt Henk Morsink, die al ruim twintig jaar geleden afscheid nam. 'Ik heb me nooit een man gevoeld die sperma moest verkopen. Ik ging graag in discussie met de veehouders, dacht met hen mee om betere melkkoeien te krijgen.'

De ontwikkeling van de rundveeverbetering volgt hij natuurlijk wel – maar op afstand. Vandaar zijn verbazing toen hij pas voor twee weken terug was in Nederland – helaas zonder zijn enkele jaren geleden overleden Anneke. Hij was net op tijd om de CRV-koeiendag in Zwolle mee te maken.

Morsink: 'Ik stond verbaasd, ik heb met veel voldoening de keuring gevolgd. In de eerste plaats omdat de topkoeien van Zwolle naar mijn mening volop mee zouden kunnen doen aan de Royal Winter Fair in Toronto, maar ook vanwege die enorme belangstelling.'

Nog een wereld van verschil met toen: 'De ontwikkeling van de roodbonten is met geen pen te beschrijven. Ik heb ze als jongen nog gemolken, de gedegen en gedrongen mrij-koeien. Nu worden de roodbonte holsteins met opgeheven hoofd gepresenteerd. En kijk eens naar het verschil in uiers...'

Spermacontract ingelijst

Even wordt hij toch de ambassadeur van de Canadese holsteins, wanneer hij zegt dat het hem wel grote voldoening geeft, wanneer hij beseft een steentje bijgedragen te hebben aan al die veranderingen in relatief weinig koeiengeneraties. Ook organisatorisch heeft de tijd niet stilgestaan. De Canadese ki kent nog vier coöperaties, die samen Semex exploiteren. En in Nederland heeft Henk Bles van Semex Holland het importstokje overgenomen van Wijnand Pon.

Natuurlijk is Henk Morsink op de Koeponboerderij wezen kijken. 'De vorig jaar afgebrande boerderij van Wijnand is weer opgebouwd. Ons eerste contract uit 1972 had waterschade opgelopen, maar het is opgeknapt en opnieuw ingelijst. Ja, dat deed me natuurlijk wel iets.' |

PORTRET

Naam	Henk Morsink
Leeftijd	83 jaar
Geboren	Enter (Ov.)
Functie	marketing director Semex voor Europa en het Midden-Oosten
Idolen	Roy Snyder en Rusty McDonald
Woonplaats	Waterloo (Ontario)
Hobby	golf